

ning til de geografiske Faktorer. Men samtidig vinder den i Egenskab af Avlskultur i Mod-sætning til den tidligere Rovdrift en større Uafhængighed af Omgivelserne, saa at den i visse Tilfælde kan brede sig ud over sit oprindelige Omraade og derfor hos nogle Folk optræde som et kulturhistorisk bestemt Fænomen. Det er det samme, som rimeligvis gør sig gældende med visse Kunstvandingskulturer. Jeg anser imidlertid langt fra Spørgsmaalet om Nomadismens Oprindelse eller rettere »Oprindelser« for at være løst. Indgaaende Undersøgelser kan sikkert bringe os Sandheden betydelig nærmere; først og fremmest tiltrænges et nøje Studium af Nomadeomflytninger og de vilde Dyrs Vandringer; thi Etnografien og Zoogeografien maa her arbejde Haand i Haand. Af allerstørste Betydning vil det selvfølgelig være, om Rester af specialiserede Jagtmetoder og -redskaber vil kunne paavises hos noget Nomadefolk.

Til sidst kun denne Bemærkning, som jeg synes uvilkaarligt trænger sig frem: Mens man med Hensyn til selve Kulturapparatet i alle dets Afskygninger — som Redskaber, som Husdyr og Kulturplanter i Egenskab af Arter og Racer, som Teknik. Metoder, Sagn, Ornamentik osv. osv. — i det store hele maa slutte sig til Ratzel og hans Anskuelser om Kultur- (ikke Folke!) vandringer, altsaa at alt dette hyppigst i Grundformen er historisk bestemt, saa kan Princippet i et Folks Levevis, d: dets Erhvervskultur, som Regel kun forklares ud fra den foreliggende Jordbund, som Menneskeaaendens naturlige, ensartede Reaktion over for de ensartede, geografiske Faktorer, om man vil som Bastian's *Völkergedanke*.

I Etnografien lader Erhvervskulturen sig derfor benytte som det antropogeografiske Inddelingsgrundlag inden for de større, historisk betingende Kulturkrese. Men den kan ikke optræde selvstændigt.

Kort.

Paa Foranledning af Komitéen for den X int. geogr. Kongres i Rom 1913 skal herved gøres opmærksom paa følgende Forslag, der paa nævnte Kongres fremsattes af General Schokalsky og knytter sig til et lignende Forslag fremsat paa den geogr. Kongres i Berlin 1899, hvilke Forslag er vedtagne af begge Kongresser saaledes: »Der udtales Ønske om, at Specialkort og Kort, som ledsager de forskellige videnskabelige Afhandlinger, skal være forsynet med Oplysninger om Maalestoksforholdet. den

benyttede Projektion og om det Materiale, der har været benyttet til Udarbejdelse af Kortet.«

Vi skal tilføje endnu en Oplysning, som Kortene bør forsynes med, nemlig Aarstallet for dets Trykning. Man vilde gøre Geografien en stor Tjeneste ved at holde sig disse Forslag efterrettelig, da Kort uden saadanne Oplysninger som Regel vil være uanvendelige til geografisk Brug, og derved tillige til ringe Glæde for Forfattere af dem.

Red.

De nyeste russiske Opdagelser i Ishavet bekræfter afdøde Kommandør A. P. Hovgaards Teorier om Land Nord for Kap Tscheljuskin.

I de sidste 3 Somre har den russiske Regering udsendt Ekspeditioner, der ombord i Skibene »Taimyr« og »Waigatsch« nærmere skulde undersøge Besejlingsforholdene fra Berings Strædet langs

Sibiriens Nordkyst og, om muligt, gennemføre Nordostpassagen i omvendt Retning. I 1911 havde Admiral Trajan Kommandoen; han naaede fra Beringsstrædet til Kolymaflodens Munding og til-

bage til Wladiwostock. I 1912 naaede Skibene under Generalmajor Sergejew's Ledelse et godt Stykke Vest for Lenaflodens Munding, indtil han i Nærheden af Kap Tscheljuskin mødte uigennemtrængelig Is og maatte vende tilbage.

I Sommeren 1913 har Kaptajn Wilkizki ledet Ekspeditionen med de to Skibe og er i Begyndelsen af Oktober paa Hjemrejsen indkommen til St. Michael paa Alaska, hvorfra han pr. Gnistelegraf over Wladiwostock har sendt Meddelelse til St. Petersborg om de paa Rejsen gjorde højst interessante Opdagelser.

Desværre er de indløbne Meddelelser kun meget sparsomme. Ifølge »Petermann's Mitteilungen«, November-Hefte 1913, forlod Ekspeditionen Wladiwostock d. 9. Juli (ny Stil) og kom efter ca. 3 Maaneders Fraværelse til St. Michael d. 11. Oktober. Herfra afsendte Kaptajn Wilkizki følgende Telegram:

»Taimyr« og »Waigatsch« ankommet her. Behøver Kul. Har overstaaet en heftig Storm. Skaden ubetydelig. Jeg har udført Opmaalingen indtil Kap Tscheljuskin. Traf her faste Ismasser. Under Forsøget paa at finde en nordligere Gennemfart blev der opdaget Landmasser i en Udstrækning af 200 Mil til 81° n. B. og 96° ø. Lgd. Da der ingen Gennemsejling fandtes, vendte jeg om. Paa Bennett Øen har jeg medtaget de af Baror Toll efterladte Samlinger. Har opdaget en Ø der. Alle er raske«.

Telegrammet er ikke meget tydeligt eller udførligt med Hensyn til den nyopdagede Landstræknings Beliggenhed og Udstrækning; men da Ekspeditionen efter at have mødt uigennemtrængelig Is ved Kap Tscheljuskin gik Nord efter for at søge en Passage Vester paa gennem Isen og derved opdager det nye Land, maa det antages, at den angivne Længde er regnet fra Greenwich og ikke fra Pulkowa. Angivelsen af Landets Udstrækning er formentlig regnet i Sømil.

Telegrammet maa da forstaaes saaledes, at Ekspeditionen Nord for Kap Tscheljuskin har truffet en Landstrækning, rimeligvis en Samling Øer, hvis Østkyst man har fulgt eller observeret op til et Punkt paa 81° Br. og 96° Lgd. Øst f. Grw., og denne Kysts Udstrækning i sydlig (sydvestlig-syd-

østlig) Retning anslaaes til 200 Sømil. I dette Telegram meddeles ikke noget om, at man har gjort Landgang paa det nye Land.

Da Ekspeditionen imidlertid ikke kan finde nogen Passage Vest paa, vender den tilbage Øst efter og maa da have truffet særlig gunstige Isforhold, siden den med Skibene kan komme til Bennett Øen. Undervejs opdages endvidere en ny Ø.

Ifølge et senere Telegram over New York blev den omtalte Landstrækning opdaget d. 3. September. Den næste Dag blev det russiske Flag hejst, og Landet blev døbt Nikolaus II's Land.

Man maa med stor Interesse imødesee udførligere Beretninger om de af Ekspeditionen gjorte Opdagelser. Hvad der imidlertid for os Danske er er af særlig Interesse, er den Omstændighed, at det nyopdagede Land Nord for Kap Tscheljuskin, saavidt man kan se, netop ligger paa det Sted, hvor afdøde Kommandør Hovgaard i sin Tid havde angivet, at der efter hans Mening og de Iagttagelser, han havde gjort paa Vega-Ekspeditionen, maatte findes Land. At finde og eventuelt undersøge dette Land var et af Formaalene for Dijnphna Ekspeditionen.

I sin Piece: »Forslag til en Dansk Arktisk Ekspedition«, som daværende Lieutenant Hovgaard udgav i 1882, gør han udførligere Rede for de Forhold, der bringer ham til at formode Eksistensen af et saadant Land noget Nord for Kap Tscheljuskin, hvilke i Hovedtrækkene var følgende: Fugletrækket Syd efter fra et Nord for Kap Tscheljuskin liggende Land, stadige NO-lige Vinde under »Teggethoff's Overvintring paa Franz-Josephs Land samt Dybdeforholdene i den nordlige Del af Karahavet.

Som bekendt kom »Dijnphna«, under Forsøget paa at komme den hollandske Ekspedition ombord i Dampskibet »Varna« til Hjælp, desværre selv fast i Isen i Karahavet og drev med denne hele Vinteren. »Dijnphna«-Ekspeditionen blev derved forhindret i at fuldføre Rejsen efter Hovgaards Plan og trænge længere Nord paa til de af ham antagne Landstrækninger.

Det er imidlertid interessant, at de af den russiske Ekspedition nu i Sommeren 1913 gjorte Opdagelser synes at bevise Rigtigheden af Hovgaards Teorier.

C. Ryder.